

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A LIMTED STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF FRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

СКАЖИ МЕНІ, З КИМ ТИ ЗАХОДИШ, А Я ТОБІ СКАЖУ ХТО ТИ.

Така є народна приказка. Скажи мені з ким ти заходиш, а я тобі скажу хто ти.

Скажи мені, що ти читаєш, а я тобі скажу хто ти. Скажи мені, як ти читаєш, а я тобі скажу що ти знаєш.

Читач з цих висловів певно догадатиметься, що ми будемо писати про читання: що ми читаємо і як читаємо і чи взагалі читаємо? Так, про це ми якраз маємо на думці поговорити.

Останні з'їзди двох наших масових організацій — ТУРФДім і РЗТ — пройшли під кутом гострої самокритики. Головною Десятий З'їзд ТУРФДім. На тому з'їзді цифрами й даними підраховано роботу ТУРФДім, його теперішнє становище — як матеріальне, організаційно-освітнє, так й культурно-мистецьке, виявлено поважні хиби у всіх галузях його роботи й постановлено оздоровити організацію. Той самий дух самокритики перенесено і на конвенцію РЗТ, хоч та організація у двоє молодша від ТУРФДім.

На жаль, ще до цього часу не надруковано й не розіслано звітів з цих з'їздів, але ми вважимо, що при кінці цього тижня, а найдади з початком слідуючого — звіти будуть готові й негайно розіслані всім відділам.

І хоч звіти ще не розіслані, проте ухвали цих з'їздів дивно відбилися по всіх відділах наших організацій: одних вони підбадьорили, ваохотили, других налякали, захитали, порушили їхній спокій. Загалом ж — ці ухвали й активних й неактивних членів та членкинь наших організацій заставили думати про організацію, неначе розбудили їх.

Правда, через те, що звітів ще не розіслано, не для всіх відділів ясно, які ухвали по тому чи іншому питанню переведено. Тому, що брак ясного толкування, виникають суперечки, а цього користуються ті, блаженний спокій яких порушено, вони стараються роздувати ці ухвали в певнім напрямі, ще й других злякувати. Це розуміється, пережитиметься, і з отриманням звітів справи врегулюється.

Ми лише хочемо підчеркнути, що на ухвали останніх з'їздів зареагувало не тільки членство відділів, але й ті товариства, що це не є зв'язані з ТУРФДім, а головню молоді. За нашими інформаціями, від часу Десятого З'їзду ТУРФДім створилися шість нових відділів і два товариства. Деякі інші товариства написали за інформаціями, що треба зробити, щоб прилучитися до ТУРФДім, просять статута, вказівок. І відрадним є той факт, що більшість з цих товариства фармерські. Відрадним є той факт, що фармери прихилилися до ТУРФДім якраз тоді, коли три інші українські організації, які попередньо поборювали та викликали централізацію, нині самі пустилися між фармерів в мандрівку та агітують їх лунитися під їхніми інкорпораціями. Відрадним є ще й те, що велика більшість цих фармерських організацій зголошується без всякої спеціальної агітації наших центрів.

Робітничо-фармерська молодіж також дає про себе знати. Хоч на останній конференції Секції Молоді, що відбулася в часі Десятого З'їзду ТУРФДім, ухвалено брати від нововступаючих членів вступні вклади, хоч були деякі побоювання, що це до певної міри стане перешкодою у вербуванні членства до Секції Молоді, то проте від часу останньої конференції до Секції Молоді ТУРФДім вступило вісім нових відділів.

Але кого найбільше диткували ухвали останніх з'їздів наших організацій, так це центральних зарядів. Внаслідок цих ухвал, як бачимо з наших часописів, центральні заряди взялися за організаційну роботу, висилаючи на обідку своїх організаторів. Все це добре, бо воно будить й членство й працюючі маси взагалі. Але щоб воно не було тимчасовим, переходною, щоб коли організатор чи організаторка передуть, організації знову не заснули, треба всім вбити собі в тяжку три великі кілечки: нам треба вчитися, вчитися і ще раз вчитися! Це сказав Ленін. Перед нами стоїть лише питання, чого вчитися і як вчитися, питання підбору матеріалу для науки й розроблення плану. Подинаючи це до вирішення відповідним зарядам чи комітетам, ми звернемо увагу на один із засобів навчання.

Рішуче помилуються ті, які думають, що вчитися, освіджуватися, поширювати свій класовий світогляд можна тільки в школі чи встановленими спеціальних освітніх курсів та вчасанням на них. Школи, освітні курси, лекції, промови — все це добре, воно два рази добре, якщо освітні курси, спільні читання і т. ін. добре провадяться, якщо мають добрих викладачів і добрих, пильних учнів, слухачів, що регулярно вчащують і потім дома власними силами доповнюють. Але це ще не все. На наших з'їздах багато говорено було про бібліотеки при відділах наших організацій, про їхній стан, про їхнє використання членством. Показалося, що бібліотеки — це найслабша сторона праці наших організацій. Перш всего самі бібліотеки стають мали, відбір книжок хаотичний, не усистематизований. Випозичування книжок членством надто слабе, просто незадовольняюче з ніякого боку. Організації, їхні заряди не присвечували належної, а в багатьох випадках ніякої, уваги бібліотечній справі. Попередніми роками, коли зверталось на це увагу, відіскували браком відповідних українських книжок на ринку. Останніми часами з того боку нарікання бути не може. Українська література збагатилася, головню та її галузь, що була найслабша. Але література приносить користь лише тоді, коли її читають.

Наша культурно-освітня організація, на нашу думку, повинна поставити тепер цю справу на порядок дня і заставити членство до читання. Для цього треба впершу чергу поширити всі бібліотеки при відділах, поповнивши їх найновішими книжками та журналами з історії, економіки, політики й красноріччя писемства. Це перш всего притягне читача, випозичувача книжок. Справу читання книжок й випозичування їх в робітничих бібліотеках треба популяризувати на всіх членських зборах наших організацій, як також на публичних мітингах і концертах. До керування бібліотеками поставити таких товаришів, що добре розумілися б на книжках, що, поговоривши, лару хвилин з тим товаришом чи товаришкою, які зайшли визначити книжки, знали яку ім книжку порекомендувати та дати інструкції, як ту книжку читати, або які книжки читати по такому чи іншому питанню. Бо щоб для читача була користь з прочитаної книжки, треба не тільки знати, яку книжку читати, але й як її читати. В читанню, як і в праці, повинна бути система. І наші організації повинні за це взятися.

Активність членства дуже багато залежить від його свідомости, а свідомість — від самоосвіти. Робітник і фармер, що не має змоги змалкувати, а тим більше не має змоги в дорослому житті, набиратися знання в школі, мусить покладатися на самоосвіту. Самоосвіту здобувається працею самого над собою в організації. Хто старіється працювати сам над собою в тому напрямі, хто любить робітничу книжку, журнал, газету, стало їй читати, ходити на освітні курси, лекції, спільні читання — той розвиває також самодіяльність. Такий член користає з книжки, з організації, а організація й працююча кляса користає з него.

З того повинні почати наші центральні заряди, відділові, з того повинні почати всі відділи та членство наших організацій. В тому напрямі повинні працювати всі вчителі та інструктори наших організацій на місцях, цієї справи повинні доповнювати й організатори, що їх зараз висилають центральні комітети наших масових організацій.

У ХАТІ ПОВІШЕНОГО НЕ ГОВОРЯТЬ ПРО МОТУЗОК.

У хаті повішеного не прийнято говорити про мотузок. Мабуть через те, що в женевській халупі капіталістичних хижаків — у Лідзі Націй серед багатьох повішених рахуються й національні меншости, питання про національну меншості, зняте німецьким міністром закордонних справ Штресеманом, нашвидку замазано.

Та й справді, внаслідок Версальського миру, що підвів руку грабункам великих імперіалістичних хижаків, багато народів згиналось під націо-нальним гнітом, розірвані між кількома державами. Достій нагадати про українців у Польщі, Чехословацких, Румунів, про німців у Франції, Польщі, Чехословацчій, Румунії, нову "лахмітну" державу — Юго-Славію, вулькан національно-го розбрату на Балканах. Капіталісти, стабілізуючи, зміцнюючи господарство, нещадно виснажуючи пролетарят, тиснуть і на національності, іноді пригноблюючи дрібно буржуазію національних меншостей дужче, ніж їхніх колег із пнчючої нації.

Така політика сприяє обуранню трудящих, що доходить кривавих виступів, як у Львові, масові заворушення, як у Юго-Славії й Ельзасі Лютарингів.

Не вдовольняючись з економічного й політичного пригноблення національних меншостей, владаща буржуазія ще й намагається, щоб легше було їх експлуатувати, позбавити їх і своєї культури.

Проте, як не можна заховати повішеного, так не можна й завжди мовчати про мотузку.

БІЛЬШОВИЦЬКИЙ САНИТАР І ФА-ШІСТСЬКИЙ ЦАП.

"Трасяя його шапові матері" — сказав я від широко серця, коли, читаючи книжку "Красін", дочитався, як виритуваний красинці в полярних водах капітан Цаппі почав коверзувати на льодоколі "Красін".

Всі ми тямимо, як минулого літа поїхав фашист Нобіле відкривати північний бігун та й розбився його дирижабль. Цей світ кричав: "рятуйте людей на кригах". Амундсен поїхав рятувати й сам загинув. Загинув там трагічною і нікому невідомою смертю норвезький професор Мальмгрен. Аж більшовицький льодо-

бр... компот... дуже добрі компот. Він голодно плямає ротом, щоб показати капітанові Цаппі, який "добрий компот".

Анатоліус "санитар, а Цаппі — капітан.

Цаппі, обурюється, йому зі злости дух спірає в горах; він, в постелі, підносить кулака до носа Анатолія і шипить. (Цаппі знав трохи по російськи):

— Нема Цаппі товариш. Цаппі є офіцер. Цаппі — цап. Нема більшовик...

Так виритуваний фашистський відупок віддачується тим, що його виритували.

А коли виритували другу групу, знали як група Валері — всіх примістили на кораблі в шпиталях. Валері й Цаппі капітани. А виритуваний Чечоні — звичайний жовівр. Валері й Цаппі — здорові а Чечоні хоррий, у него зламана нога.

Капітани, головно Цаппі, демагоються, щоб Чечоні забрали з шпиталя, бо вони не хочуть, щоб звичайний жовівр лежав разом з ними в шпиталях.

А радю оперейтор Баджі

ПІСУДСЬКИЙ ГОВОРІТЬ.

"Веселі бюджети". — Міністри й послані пропівали воєнний бюджет з проститутками. — Польща є раєм для шпівнів. — Домагаються розслідування "веселих бюджетів".

Пісудський оригінальний, що мало говорить, але коли вже говорить, то газети мають сензацію. Зокрема Пісудський має "велику симпатію до союму", якого називає не інакше, як "збіговиско проститутку".

28. лютого Пісудський виступив з промовою в сенатській бюджетовій комісії, в якій сказав, що в соїмі він виступати не хоче, бо там честь воєнного мундшу виставлена на небезпеку образи.

Далі про бюджет Пісудський сказав так:

"Давніші бюджети, після їх розглядення й оцінення правдивої вартости, називаю завжди "веселими бюджетами". Сума історія наших військових бюджетів полягає не на чому іншому, як на явній крадіжці військових бюджетів і на далеко посуєних дефвудаціях. Є це веселі бюджети, бо знаю випадок видавання з військових бюджетів на веселі забави з вулицинними-проститутками, які уладжували пани міністри для панів послів. Веселі бюджети є веселими часами для панів послів із соїму. З бюджетів удержувано не лише їх поліобовиці, але утримувано й партії. Найбезличніше в світі крадено з бюджету. І тому я завжди називаю ці бюджети веселими бюджетами. Коли йду далше з аналізом, то викажу, що система цієї праці веселого зужиткування бюджету не могла не зачепити власне тих частей, які тепер власне є зачеплені через п. п. послів соїму. З тих власне частей, які найбільше можливих до зужиткованій грошей не на війсьско, але на веселе проведення часу бюджетово, соїмово по міністрово".

В дальній частині своєї промови Пісудський виказував, що скреслення, які поробив соїму у його бюджеті, є безосновні й такі, що можуть тільки пошкодити армії й польській державі. Що торкається скреслення через соїм диспозитивного фонду міністра, то заявив, що уряд той фонд йому дасть, хоч соїм цього не ухвалить. Що до справи диспозитивного фонду штабу, то цей фонд потрібний йому конечно для боротьби зі шпівнєже, яка всешадно панюшиться тепер у Польщі. "Я прошу панів — казав Пісудський — працюю в Польщі для оборони від шпівнажі, як довго Польща існує... зі смутком ствердити мушу, що нема ні хвилі в моєму житті, щоби я не був особисто шпівнований. Нема ні одної хвилини в моєму житті, хоч жию у великій незалежній Польщі, щоби життя моє виглядало інакше, чим так, як виглядало за давніх часів, коли мене тонули як задено з бюджету. І тому я завжди називаю раєм для шпівнів". Так демократи висловлюються про свою демократичну інституцію і про своїх міністрів, та про свою державу. Що-ж їм і книги в руки.

ІНДУСТРІАЛЬНА ЮНІЯ АВТОМОБІЛЕВІХ РОБІТНИКІВ КАНАДІ.

Робітники компанії "Дадж" застрайкували і виграли.

В середу, 20. березня ц. р., вше згаданими робітниками. Деякі вже зачинали виходити з фабрики Даджа в Торонто, пробували перефорсувати знижку кодо 40 процент тим робітникам, які складають верхні часті автомобілів. Ця знижка була прикрита плашкоком так званою "бюнс систем" (система, яка виплачує дивіденти в додату до заробітної платні), яку боси Даджа стараються завести для робітників в цілій фабриці.

Так скоро, як боси проголосили цю знижку, робітники, що складають верхні часті автомобілів, зложили своє нациння і вийшли на страйк. Робітники інших департаментів були готові вийти разом з ви-

ником в змушення босів піддатися робітникам. "Дадж Бродер" постановив перевести цю знижку, а їхній крок влад минулого тижня, це лише тимчасове припинення, що має дати їм нагоду успішніше пригтовитися. І так скою, як робітники повернули до роботи, боси зачали негайно наймати людей до складання верхних часті автомобілів. Є це очевидно рух, при помоці якого боси пригтовлюються перевести знижку тоді, коли робітники не будуть на це добре пригтовованими.

Індустриальна Юнія Автомобілевих Робітників буде продовжувати свої спроби організувати й пригтововати робітників не лише проти знижки платні, але також і до боротьби за лішню платню і крації усаїя праці.

Вона буде пригтововати їх проти реакційної офіціяліцини Американської Федерації Праці, як появиється в цій боротьбі, щоб зрадити робітників. Рекорд А. Ф. П. у всіх боротьбах робітників з індустриальними басами є рекордом зарди. Не будучи в силі організуватися самим в бойовій організації. Це вказує на цілковиту зраду робітничих інтересів, бо нині боси дивляться на А.Ф.П., як на свою найбільшню зброю проти робітників.

Цей страйк вказує зараз на факт, що робітники є втові борються, що вони опиратимуться знижкам платні і що в них є лібсе бажання організуватися.

Робітники мусять об'єднатися навколо піддерки Індустриальної Юнії Автомобілевих Робітників Канади та піддерки кампанію, яку ця юнія перепроджує зараз відносно організування автомобілевих робітників.

Робітники! Піддержуйте Індустриальну Юнію Автомобілевих Робітників! Одинокую організацію, яка борється і веде робітників проти знижки платні і проти погіршаючих обставин: проти зрадничої А.Ф.П., яка хоче зрадити робітників.

ВСЕ ГАРАЗД.

"Комісія румунського уряду, обслулавши згодоу на Бесарабію, вивила там "члковий лад".

Бесарабій атестат: — Повий лад. Тинна, мир та божий страх. (Зліли дах...)

Там нема бунтів та чвар. Там — жандарм. Там нема отих... комул. Там — румун!

Ухвалили повий звіт: — Так і слід. Хай живе жандарм і кат — Повий лад.

Мартин Задєка.

ЗАКРИТТЯ Т-ВА БІЛОРУСЬКОЇ ШКОЛИ.

Новгородський воєвода закрив товариство білоруської школи на терені новгородського воєводства. Всі книги і документи цього товариства опечатано. Як причину закриття цього культурного товариства власті подали його протидержавну діяльність.

СКІЛЬКИ КУРЯТЬ НІМЦІ.

Німеччина — країна, де найбільше курять. За один рік там викарили 33 мільярдів папіросок, цєбто, трічі більше як переред війною. Самі берлінці викарюють річно 6 мільйонів папіросок, що дає пересічно (враховуючи сюди й немовлят) 4 папіроски денно.

Др. Макс Вінклер заявив на конференції міжнародних фінансів в Нью Йорку, що Злучені Держави мають вложений за кордоном 26 мільярдів доларів. Крім того американські банкирі позичують іншим державам що року по два мільярди доларів.